

Norske troldomsprosesser

Prosessnummer: 59

Tiltaltes navn: Anders Busch

Årstall: 1689

Sted: Nannestad i Akershus

Store Romerike
Lingboks 6

fol. 166. og 176.

6/3. 1662

Stjellsord

Under et slagemaal i Ullensaker mellem
Olluff Wækeboi og Store Pffier, (en forbränd
svenske) som forövrig ender med draps på
Store Pffier, beskylder denne sidste Olluffs
"qvinde" Karen Jendabber Wækeboi for å
være "en skrotkierling och sigene kierling",
som "ehr i böygden och signer folch,
och ehr en skrot" deffuel"

* Skrot = træa hos
svær dansk: utvællte
også trassig. (T.E.)

Store Romerike
Lingboks 12
fol. 306.

17/4. 1668

Overbro

For Amos Løchen i Volter i Hamnestad, var
en ko død og blev fundet i elven inne ved
land. Den er åpenet i brystet, "oc imellem
hugges og boigen fandtes en saffuel snor
igjennem huden dragen;" Amos Løchen
medgir at koen var hans, og han bekræfter
at "jeg miste en ko, oc bad mine drenge
de schulle kiøre den ned i hängen i en

fol. 306

17/7. 1668

brotte, saa vil ieg lade kiøre mere valse til
oc den brende op." Imidlertid hadde den
ene av "drenge" "welket koen aff i elffuen.
Jeg har icke saa sønderlig om det, men
der kom 2 kjerlinger de raade mig det raad,
at ieg schulle sage hiertel aff dem oc brende
oc haffue ind i de andre, saa schulle de
bliffue beholden." Arnon benecker å vite
noe om "enden om hiertel var indbaget
eller snoren iset, icke förend drenge
kom hiem igien oc det var saa giordt",
"Hem de tvende quindfolck som raadet
haffde gifffuel, laa om nablen tilforn paa
Løchen förend dette scheede, oc sagde for dem
i gaarden at de vaare hieme paa Ringeriget",
"hand snacket icke med dem".

overbo

10/9. 1668

fol. 466

"Løfferdj same adferd oc begaende, ey befindis at
vere nogen aff de fordechtige handkeringer,
som indj receffen beneffnis" blir baade
Arnon og hans kone donk til "fri at vere"
og "de fattige folckis ehre oc welferdt icke
saa ringe bör achbis, ind i saadan en van-
schelig oc ubenistlig sag."

Øvre Romerike Lingsbok 22

10/6. 1682

fol. 240

En misformoid gjestegjutt på Bierche i Ullensaker
briur sine husbondfolke med "at hand vilde
gaa sin kaaf, oc somebider at hand schulle
forgjøre sig." Han het Ewen Arnesson.

10/6. 1682

Truster

En like misformoid tjenestepike på samme gaard "end oc bruede at hün schulle forgiøre sig, hvoridoffr" malmøren "iche borde lade hinde lenger blifue, fröchtende at hün molke före hinde oc sik hünis i soer ulöche." Jenten het Ingeborg Gudmünderdaaler.

Ovre Romerike

tingboks 23

fol. 59 og 59

3/9. 1683

Skjellsord

Berig tingstue i Gjerdrum.

Ingeborg Aarstad kommer fra melkeboden med en skål melk. Bliff Velden som er fornærmet på hende over noe hün har sagt til ham tidligere paa dagen, slår skålen ut av hånden på hende, "saa melchen sprüdte offer dem begge." Da bliff, som var full, ut på morgen-siden "saae melchen laa id med vegg, bandet hand oc sagde, dieffüelen fare i din fiin", din broldieffüel, her haffüer du meiget" melch."

Ovre Romerike tingboks 26

fol. 47

3/10. 1686

Skjellsord

Borleys tingstue i Hamnestad.

En dragon, Peder Fiber, skjeller Harald Bierckes kone ut for "en broll kierling" mens han serer med å "hügge hoffüedets aff hinde." Til mannen ousaler han hende senere som "en broll kierlinge."

Løffen Lingsbøue i Ullensaker.

Linger Mari, som har fått barn med
Skeffan Kolby, "begierke aff Skeffan at hand
schulle giffue hinde noget, saa schulle
hand vel slippe, oc hün schulle icke schulde
lengere paa ham" men, forbesker hün,
"dersom du icke vil paa ved det, da schal
ieg lade giøre paa dig, at du schalt bliffue
liggendis, som Peder i Becken." - "Det
er saa megis, de gienter at de höre pas-
det, sagde Marje selff til dem". - "Peder
i Becken, haffr ligget i mange aar,
i Güerleje i stoer elendighed. Vel 6. eller
7 aars tid," för vi videre höre av Skeffan.

Trüster

19/10. 1688

fol. 111a

Til neste ting hadde Skeffan innsteemt
"Marthe Olsd: som er hans södschinde
barn, oc hündis [Marjes] egen søn Halfnor
Embrey: en dreng ved 16 aar gammel, som
för var pasberaabt, at probe om hündis
ord oc trüsel, imod Skeffan, at hand
schulle bliffue liggendis, ligesom Peder i
Becken: hülche 2 personer nu frasagde,
at hün hafde önschet ham Skeffan saa
at bliffue: hürpaa sönen hafde spürdt
hinde, om hün künde selff giøre det?
da hafde hün siaret nej, men hün
schulle vel faa en der til: om hand icke
ville som ved at vere hündis barnefader,
det hün nu imod siger, ey at hafue
brüet, men ombedet Gud, at hand

schulle aldrig dø, for hand bleff saa liggende,"

Sure Romerike Tingbete 27
fol. 129a.
4/12. 1688

angående signeri og
legdom.

Den 4/12. 1688 holdes ting på Orpestad Tingstue i Nannestad, hvor Anders Becken samt Trind og Tore Norby er tilstalt, "fordi de schal hafue huset oc herberget, en onløbende fremet Karl, som for abschillige schalchtige bedriffer, med falsche indbildinger, bil raad oc legdom, oc andet mere, usønelige adferder, sig hafue ladet bruge." Mannen heter Christen Larsen og skulde være fra Kongsberg.

8/11. 1689
fol 121a
Tingbete 28 (8.23)

Den 8/11. 1689 holdes ting på Nannestad Tingstue i Nannestad, hvor husmannen Anders Püsch og kone på Trind Øde samt datteren Barbara er innsæent for "det onde hiups de holde at herberge oc huse fanter oc landsbyggere, som fare omkring at besuige fattige folck i abschillige maader. Item fordi de oc selfue ere beröckede for signerie, oc saadane uløuzlige gierninger at offue, baade ned hofs, oc paa Hadeland," Det taker til at en av de fantere disse folk har huset er ovennevnte onløpende mann fra Kongsberg, som driver en merkelig "civ" på deres datter Barbara for hendes fallerykke. Presten i Nannestad, som er vidne i saken mot Anders Püsch "nechter

fol. 122 a

8/11. 1689

iche heller, jo at hafue hørt, at same
hvisfolck, ere berøchtet for signerie som al-
muen ocsaa sigt at hafue hørt."

Anders og konen blir dømt. . . . "Dem hand
oc hans hustru ere berøchtede for signerie at
offue, som als er imod voris chrisstelige
landsloug. Thi bór de at iudiuge, oc were
forvojt delle fogderie, - . . . Dalveren, både
på grunn av "hindes løschlige lefned", og
fordi hún har "broed oc samtsicht, hans
fordochtige raad oc cur", "bór refsio til kagen
oc miste sin hind. . . ." "oc hún siden
foruises fogderiet, effter løygen."

Over Danmark tingbøke 34

3/4. 1696 fol. 54 v.

fol. 35 a.

overbro

"Sleffens kone."
[T. 2]

Den 3/4 1696 holdes ting på Donnium tingstue
i Eidsvold blandt annet i anledning av
"den tvist imellem Joen Mortensf: Holck,
oc Sleffan Andersf: soldat ocsaa boendis
paa Holck" . . . hvor so av vidnerne, til
sakens belysning fremkommer med følgende
historie: "At den gang de forleden waard,
ware beden op til Holck, at besee den
oreleb, som Birgibte" haffde schaaret aff
sin singe ko, effter gifne raad, udkast
paa marchen, som Joen Mortensf: oc hans
quinde holdt for mistenkelig gierming, oc
sagde hún haffde nedgraffuet i dets agger,
huitches iche saa befandtis, men Joens
kone haffde self flöt same oreleb, ned

fol. 134b

3/7.1696

paa sin agger, oc lagt en steen derpaa, at
 den icke schulle blese bort, eller aff fugel
 bortforis, oc Birgitte gick med, oc vjode dem
 den sted, hin haffde best det ned paa
 it soöche derfra, under en gran büsche, oc
 Joens kone haffde selff flöt öreleppes did,
 som den laa: "

